



Festa Major

Montmeló

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Montmeló

Coordenades:

Latitud: 41.55174054696
Longitud: 2.2479432821274
UTM Est (X): 437281
UTM Nord (Y): 4600281

Classificació

Número de fitxa: 08135 - 82
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle: XX-XXI
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Festa patronal](#)

[Bestiari de foc de la Colla de diables de Montmeló](#)

[Gegants](#)

[Ball de Gitanes](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 17/01/2024 - 08:16

Descripció

Parlar de la Festa Major de Montmeló en l'actualitat vol dir parlar de les celebracions que es desenvolupen a finals del mes de juny i principis de juliol, durant quatre dies. És la festa gran que es materialitza en diferents indrets del municipi, que s'omplen d'activitats dirigides a tot tipus de públic: concerts, audicions, balls, cercavila de diables i gegants, concursos i degustacions. Abans, la Festa Major era per Santa Maria, el 15 d'agost, festa de la patrona de l'església. A les darreres dècades del segle XX es va decidir traslladar les dates de la Festa Major a finals de juny o principis de juliol, per tal que el major nombre possible de veïns i veïnes les poguessin gaudir, conservant el 15 d'agost com a festa patronal.

La festa comença el dijous amb el *Toc d'inici*. Amb aquest nom s'identifiquen els actes que tenen lloc el dijous de Festa Major i que assenyalen l'inici de la festa. Prèviament es fa un taller de ball del *Toc d'Inici* i es fa la *Plantada dels elements del Seguici d'Inici de la Festa Major* que són quatre: pregoner (capgròs), Colla de Geganters i Grallers; Ball de Gitanes de l'Agrupada, i Colla de Diables. Els elements tradicionals de la cultura popular de Montmeló es preparen per a iniciar el cercavila del seguici des de la plaça de la Quintana pel carrer Major fins arribar a la Plaça de la Vila.

Inici de la Cerimònia del *Toc d'Inici* amb les colles de Diables, Gegants i Gitanes, Gegants se situen de tal manera que fan un passadís d'entrada a la plaça amb la música "A la Festa". Entren les tres entitats, una darrera l'altre amb el següent ordre: Diables, Gitanes, i Gegants.

Després, tots els montmelonins i montmelonines prenen la plaça per cantar i ballar la polca, donant el tret de sortida a la Festa Major i desvetllant el misteri sobre qui és el pregoner de la Festa.

Emmirallat en la tradició de l'Auresku i davant la inexistència a Catalunya de res semblant, el músic Jaume Arnella i el dansaire i coreògraf Joan Serra van treballar junts en una proposta que aportés a les celebracions quelcom semblant. L'any 2009 naixia el "Ball d'Homenatge". Una dansa per ser interpretada per un o una dansaire i, a diferència de l'Auresku més tradicional, amb la possibilitat que ho fessin junts. Com a suport musical de la dansa, Jaume Arnella treballà amb la música de la Polca del Ball de Gitanes de Sant Celoni i deixà oberta la interpretació a qualsevol tipus d'instrument, ja fos com a solista o en format de grup. Per a la coreografia, Joan Serra es va fer servei de passos inspirats en punts de dansa tradicional catalana. Els dos creadors del Ball d'Homenatge demanaven que fos interpretat sempre amb música en viu i que, a ser possible, els balladors i balladores ho fessin amb els peus descalços. Com a tret característic, els homes portarien una barretina damunt l'espatlla i les dones un mantó.

Observacions:

A la bibliografia històrica, quan es parla de Festa Major es fa referència a l'actual festa patronal. Per tant, les dues festes estan estretament relacionades.

Història

Fins l'any 1979, la Festa Major era per Santa Maria. L'any 2016 s'inicia un procés de renovació de la festa amb la participació de la ciutadania, veïns i entitats de la que en sorgeix un nou protocol, la nova Comissió de Festa Major (Diputació de Barcelona, 2016). Però abans de l'any 1979 la Festa Major era diferent (AA.DD, 2021). Quan la Festa Major se celebrava el 15 d'agost, durava dos o tres dies. El primer era el 15 d'agost, festivitat de la patrona i titular de l'església parroquial. Però a la nit del 14 ja hi havia algun o altre espectacle, com ball, boxa o lluita americana (Robles i Comas, 2011).

Els actes habituals que es feien abans de la guerra eren: Ofici solemne, cantat pel cor parroquial, amb l'assistència de les autoritats locals i un repic de campanes. Les autoritats sortien de l'ajuntament acompanyats de músics fins a l'església. Després de l'ofici, sortia la processó, amb la imatge de la Mare de Déu jacent, portada pels homes que s'havien casat des de la darrera Festa Major. Després de l'ofici hi havia la dansa.

El dinar de Festa Major era molt especial, les famílies convidaven parents i amics que no vivien al poble i feien escudella amb carn d'olla, un rostit i una cassola d'escaldums que es cuinaven amb les menuderies del pollastre. també es menjava pollastre amb cebetes i de postres fruita del temps. Per acabar, galetes acompanyades amb vi dolç. Les famílies amb més poder adquisitiu contractaven una "coquesa", una cuinera per a la ocasió.

Hi havia ball de tarda i ball de nit. Es ballaven el ball de rams, de casats, del fanalet, el ball robat i la toia. La segona nit es feia teatre, normalment sarsuela. També es feien ballades de sardanes, sessions de cinema al Royal i partits de futbol amb els equips dels pobles veïns.

Hi havia paradetes de fira, atraccions, carrusels, etc. Un dels més recordats és el fotògraf que es posava al costat de la font de l'hostal del carrer Major, que portava un decorat per posar-hi el cap dels que es volien retratar.

Un dels principals protagonistes era l'envelat, on es feien la majoria d'actes i es protegia de possibles xàfeces d'estiu. Es va començar a fer a l'era de la Casa Gran, també es va fer al costat de l'estació, a la plaça de l'Ajuntament, al camp dels plateros, entre d'altres.

També era una data esperada per poder estrenar vestit, que s'havia estat cosint durant molt de temps.

Bibliografia

AA.DD (2021). *Aproximació a la història de Montmeló. Segle XX (1900-1960)*. Montmeló: Centre d'Estudis de Montmeló.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2016). *Montmeló, reinventem la Festa major: Procés d'apoderament de la Festa Major de Montmeló*. Montmeló: Diputació de Barcelona i Ajuntament de Montmeló.

ROBLES, Lola i COMAS, Marcel (2003). *La Festa Major, records del nostre poble*. Ajuntament de Montmeló.

Enllaços d'interès:

[Toc d'inici \(2017\)](#)



